

DOMINIKA GAŁUS

<https://doi.org/10.33995/wu2026.1.4>

date of receipt: 06.01.2026

date of acceptance: 19.04.2026

Uprawnienie zakładów ubezpieczeń do weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL jako instrument zapobiegania nadużyciom w obowiązkowych ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych

Artykuł analizuje nowe uprawnienie z art. 5 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, które pozwala zakładom ubezpieczeń fakultatywnie weryfikować zastrzeżenie numeru PESEL w odpowiednim rejestrze przed zawarciem obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm. Wskazuje na ratio regulacji – ograniczenie wyłudzeń z użyciem skradzionych danych – oraz jej charakter i skutki praktyczne, w tym wyłączenie zakazu odmowy zawarcia umowy przy zastrzeżonym PESEL. W publikacji wskazano, że zakres informacji (wyłącznie status zastrzeżenia) jest niewystarczający dla rzetelnej identyfikacji danych osobowych i może generować przerwy w ochronie, zwłaszcza wobec wykluczenia cyfrowego klientów zakładów ubezpieczeń. Postulować należy de lege ferenda przyznanie ograniczonego, celowego dostępu dla zakładów ubezpieczeń do danych zawartych w rejestrze PESEL dla pełnej realizacji celu stawianego art. 5 ust. 2a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych w zakresie ograniczenia przypadków zawierania umów ubezpieczenia OC ppm z wykorzystaniem skradzionych lub nieprawidłowych danych osobowych.

Słowa kluczowe: weryfikacja zastrzeżenia numeru PESEL, obowiązkowe OC ppm, identyfikacja tożsamości w ubezpieczeniach, zakład ubezpieczeń, dostęp do rejestru PESEL

The right of insurance companies to verify PESEL numbers as a means of preventing fraud in compulsory insurance (MTPL insurance)

This article analyzes the new entitlement under Article 5(2a) of the Compulsory Insurance Act, which permits insurance undertakings, on an optional basis, to verify in the relevant register whether a PESEL number has been restricted prior to concluding compulsory motor third-party liability (MTPL) insurance. It identifies the regulation's ratio-reducing fraud involving stolen personal data—as well as its nature and practical effects, including the carve-out from the prohibition on refusing to conclude a contract where the PESEL number is restricted. The publication argues that the scope of information available (status of restriction only) is insufficient for reliable personal data verification and may lead to gaps in coverage, particularly in light of digital exclusion among insurers' clients. De lege ferenda, limited, purpose-specific access should be granted to insurance undertakings to the data contained in the PESEL register to fully achieve the objective of Article 5(2a) of the Compulsory Insurance Act in reducing instances of concluding MTPL insurance contracts using stolen or inaccurate personal data.

Keywords: verification of PESEL number restriction; compulsory MTPL insurance; identity verification in insurance; insurance undertaking; access to the PESEL register

DOMINIKA GAŁUS – doktorantka w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, adwokat specjalizujący się sprawach z zakresu prawa gospodarczego i administracyjnego, postępowania administracyjnego i sądownoadministracyjnego.

ORCID: 0000-0003-2127-9082

e-mail: d.galus@uw.edu.pl